

VÝZKUMNÝ ÚSTAV RYBÁŘSKÝ A HYDROBIOLOGICKÝ
VODŇANY

**ZÍSKÁVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ
ODBORNÝCH INFORMACÍ
V RYBÁŘSKÉ PRAXI**

EDICE

METODIK

26

O b s a h :

	strana
Úvod	3
Názvosloví	3
System vědeckotechnických informací v čs. rybářství	4
Jaké informační prameny získávat přímo v rybářské praxi	5
Jak získávat informační prameny, které nejsou přímo dostupné v rybářské praxi	7
Jaké jsou další informační služby pro rybářskou praxi	7
Jak se získanými informacemi pracovat v rybářské praxi	9
Závěr	11
Příloha I	12
Příloha II	13
Příloha III	14

Úvod:

I v podmínkách vypjatého rybářského provozu je nutno si nalézt čas pro alespoň minimální studium odborné literatury. Jen tak je totiž možno nacházet nové cesty, nová řešení a být i obecně informován ve svém oboru. Pro řešení současných stále náročnějších úkolů už dávno nelze vystačit s jednorázově nabytými znalostmi a zkušenostmi. Nové technologické postupy v chovu ryb jsou toho ostatně dokladem. Přístup k odborné literatuře ovšem musí být v podnikových podmínkách racionálně organizovaný, dávající s minimem vynaloženého času maximální účinek.

Napomoci tomuto cíli se snaží předkládaná metodika tím, že uvádí jaké informační prameny jsou pro rybářskou praxi k dispozici, jak se k nim lze dostat, jak s nimi pracovat a jak je využívat.

Čas, který se věnuje studiu odpovídajících odborných informací není v žádném případě ztrátový; vrátí se nám bohatě ve výsledcích naší odborné činnosti i ve správném rozhodování.

Názvosloví:

V metodice nebylo možno se vyhnout některým základním informatickým termínům. Vysvětlení jejich významu je uvedeno níže /v pořadí, jak se vyskytují v textu/:

Informační jednotka - např. jednotlivý článek v odborném časopisu, referát ze sborníku, kniha, patentový spis, norma, firemní prospekt, výzkumná zpráva aj.

Primární pramen - přináší původní informace v rozsahu uveřejněném autorem. Mezi primární prameny jsou zařazovány knihy, časopisy, sborníky z konferencí a symposií, výzkumné zprávy, firemní literatura, patenty, normy, zvukové a obrazové záznamy.

Sekundární pramen - přináší informace, zpracované na základě primárních pramenů. Patří sem bibliografie, referátové časopisy, obsahové časopisy typu Current Contents, listkové dokumentační záznamy, dokumentační zpravodaje, výtahy z primárních pramenů, katalogy knihoven, informační kartotéky aj.

Referátový časopis - přináší soubory záznamů informací z primárních pramenů, obvykle vybavené stručným souhrnem, vyjadřujícím obsah dané informace. Záznamy jsou uspořádány do kapitol, časopis je obvykle vybaven rejstříky.

Bibliografie - kompletní soupis tiskem vydaných prací podle určitého výběru /podle časového vymezení, autorů, problémových okruhů apod./.

Current Contents - obsahový časopis, který je zvláštní formou rychlého upozornění na nové články v časopisech. Přináší kopie obsahových stránek časopisů v tisku, takže informace o obsahu časopisu se získává v předstihu.

Literární odkaz /literární citace/ - odkaz na použitou či doporučenou odbornou literaturu.

Literární rešerše - soubor literárních odkazů /s případnými stručnými souhrny obsahů jednotlivých informačních jednotek z primárních pramenů/ na téma, zadané objednavatelem.

Relevantní informace - informace, která odpovídá obsahovému požadavku uživatele.

Excerpce - pořizování výtahů /výpisků/ z primárních pramenů.

System vědeckotechnických informací v čs. rybnářství:

Rybnářské odborné informace tvoří součást systému zemědělských vědeckotechnických informací. Soustava rybnářských informací je však v tomto rámci velice samostatná. Gesci za její rozvoj má oborové informační středisko /OBIS/ při VÚRH Vodňany.

I když je rybnářství poměrně úzkým oborem, objem významných a naší potřebě odpovídajících informací je značný a s postupem doby se stále zvyšuje. Nárůst objemu informací nejlépe dokumentují následující čísla: jestliže se pro účely čs. rybnářství objevovalo před dvaceti lety průměrně měsíčně kolem 130 nových informačních jednotek, pak v roce 1980 to bylo již téměř 270 informací a v roce 1985 tento počet vzrostl na 320 informačních jednotek /tedy zhruba o 250 % za uplynulých 20 let/.

OBIS získává odborné informace jednak přímo z primárních pramenů /časopisy, knihy, sborníky referátů z konferencí, firemní literatura aj./ /takto se získává přes 80 % všech informací/, jednak nepřímo ze sekundárních pramenů /referátové časopisy, přehledy typu Current Contents, bibliografie aj./ /takto se získává zbývajících necelých 20 % informací/.

Získané informace jsou v OBIS zpracovávány a dále šířeny na dvou hierarchických úrovních. Prvou z nich je

vertikální úroveň, tzn. že informace jsou připravovány do jednoduché signální /"upozorňovací"/ formy až po náročné přehledové analyticko-syntetické studie. Druhou je pak horizontální úroveň, kde informace jsou diferencovaně zpracovávány pro potřeby rybářského výzkumu, rybářské praxe a rybářských řídicích složek.

Nedílnou součástí systému je i produkce vlastních primárních informací vydáváním odborného časopisu, sborníků referátů z pořádaných odborných akcí, tématických publikací, rybářských cizojazyčných slovníků apod.

Jaké informační prameny získávat přímo v rybářské praxi:

V rybářské praxi není smyslem budovat nadměrné odborné knihovny. Nicméně příruční knihovnička prakticky použitých informačních pramenů by měla být samozřejmostí. Skladba této knihovničky by měla sestávat jak z primárních, tak sekundárních pramenů a tvořit ucelený celek, ke kterému je možné se vracet a nalézat zde přímé odpovědi na naše otázky či informace, kde lze tyto přímé odpovědi obdržet.

Za primární prameny, doporučené k zařazení do příruční knihovničky, lze pokládat následující tituly: všechna čísla edice Metodik, vydávaná ve VÚRH Vodňany, odborný čtvrtletník Buletin VÚRH Vodňany /oba tituly lze objednat ve VÚRH Vodňany/, odborné neperiodikum Čs. rybníkářství /lze objednat na obrovém podniku Státní rybářství České Budějovice/, sborníky referátů z odborných rybářských konferencí a seminářů /nabídka rozesílá VÚRH Vodňany/, doplňkově pak i dva rybářské zájmové měsíčníky /české Rybářství a slovenské Poľovníctvo a rybárstvo - lze objednat prostřednictvím PNS/, přinášející v omezené míře rovněž příspěvky odborné povahy. Vedle těchto československých primárních pramenů by bylo účelné zařadit do knihovničky i tři časopisy zahraniční a to východoněmecký měsíčník Zeitschrift für Binnenfischerei DDR, sovětský dvouměsíčník Rybovodstvo a polský měsíčník Gospodarka rybna /všechny časopisy lze objednat prostřednictvím PNS/. Uvedené zahraniční tituly jsou bezprostředně zaměřené na praktické problémy, přičemž jazyková bariéra není tak nepřekonatelná /navíc VÚRH vydal z těchto jazyků odborné rybářské slovníky, které jsou

vydatnou pomůckou pro studium cizojazyčných textů těchto časopisů/.

Nezbytný doplněk by měly tvořit vybrané sekundární prameny, přinášející signální /"upozorňovací"/ i ze souhrnů sestávající informace ze širokého okruhu, dávající určitou globální představu o vývoji v rybářství. Patří sem především měsíčně vydávaný Dokumentační zpravodaj VÚRH Vodňany /za rok přináší kolem 2,5 tisíce signálních informací, vztahujících se bezprostředně k podmínkám čs. rybářství; objednat jej lze ve VÚRH Vodňany/; ukázkou jeho obsahu přináší příloha I. Obdobný charakter má signální bibliografický časopis Agroindex /řada Ryby, zařazená v rámci sekce Živočišná výroba/, vydávaný Ústavem vědeckotechnických informací pro zemědělství Praha /zde si jej lze také objednat/. Agroindex ovšem může v rámci celého zemědělství věnovat rybářství jen velice omezený prostor, ve skutečnosti nepokrývající adekvátně sledovanou oblast. V návaznosti na signální časopis vychází tzv. referátová služba Agroindex /ukázka obsahu viz příloha II/, přinášející sice početně omezené informace, doplněné však souhrnem a dávající již určitý konkrétní obraz o obsahu původní informace. Opomenuta by neměla zůstat ani Čs. rybářská bibliografie, vydávaná ve dvouletých intervalech ve VÚRH Vodňany /zde ji lze objednat/. Bibliografie zahrnuje všechny práce čs. autorů z oblasti rybářství a postupem doby jejím prostřednictvím vznikne souvislá informační řada o čs. oborové literatuře.

Posledním z několika sekundárních pramenů, které by neměly chybět v knihovničce rybářské praxe, je ve VÚRH Vodňany vydávaný dvouměsíčník Výběr aktualit /ukázka obsahu viz příloha III/. Přináší stručné informace ze světa, určené zejména řídicím pracovníkům.

Získávání doporučeného spektra informačních pramenů není náročné ani finančně /celkové roční náklady na nákup doporučené literatury nepřekročí 1 tisíc Kčs/ ani administrativně /postačuje velice jednoduchá evidence nákupu a výpůjček literatury/.

Jak získávat informační prameny, které nejsou přímo dostupné v rybářské praxi:

Při studiu sekundárních pramenů /Dokum. zpravodaj, Agroindex, Čs. ryb. bibliografie, Výběr aktualit/ se pravidelně narazí na zajímavé a užitečné literární odkazy, kde pro získání bližší informace je nutno mít k dispozici originál publikovaného materiálu /článek z časopisu, knihu, normu, firemní literaturu apod./, který není součástí té literatury, odebírané do příruční knihovničky. V takovém případě se lze obrátit na pracoviště, jejichž náplní je mj. poskytovat bezplatně tento servis.

V prvé řadě je to OBIS VÚRH Vodňany, které na žádost objednavatele /organizace i soukromé osoby/ zašle formou výpůjčky na knihovním řádem stanovenou dobu požadovaný originál informačního pramenu. U požadavků na materiály s nižším stránkovým rozsahem /obvykle časopisecké články/ může zaslat jejich xerokopie při účtování částky 2,05 Kčs za jednu kopírovanou stranu formátu A4. Tyto xerokopie jsou pro objednavatele mnohostranně výhodné: zůstávají trvale k dispozici, může se k nim vracet zpětně a nemusí sledovat termín končící výpůjční lhůty.

Zprostředkovací službu získání originálu informačního pramenu má ovšem za povinnost i každá městská či okresní lidová knihovna, velice zodpovědně a fundovaně ji plní i jednotlivé státní vědecké knihovny, situované obvykle v krajských městech. Na Slovensku je možné se obrátit rovněž na knihovnu Laboratória rybárstva a hydrobiológie Bratislava.

Všechna tato informační pracoviště a knihovny také poradí v případech speciálních požadavků na informační prameny.

Jaké jsou další informační služby pro rybářskou praxi:

Zájemci mohou v případě potřeby využít i dalších existujících informačních služeb. OBIS VÚRH Vodňany je schopné připravit pro objednavatele jednorázové tematické literární rešerše /tj. soupisy existujících relevantních informací na požadované téma/. Tyto rešerše jsou vlastně výchozím podkladovým

materiálem pro studium či řešení konkrétního problému. Na výslovný požadavek OBIS k těmto rešerším připojí ve formě xerokopií rozhodující literaturu, na níž rešerše odkazuje. Objednavateli se pak ušetří další čas se zajišťováním výpůjček. Tato služba se provádí za úplatu /diferencovaně podle náročnosti zpracování rešerše; kopie literatury, pokud jsou požadovány, jsou účtovány navíc/.

Průběžné literární rešerše /tj. v pravidelných časových intervalech doplňované soupisy literatury na požadované téma/ ze zemědělské informační báze Agroindex připravuje na objednávku za úplatu Ústav vědeckotechnických informací pro zemědělství Praha. Předností je pravidelné automatické doplňování zadaného tématu, závažným nedostatkem je omezený výchozí objem rybářských informací, uložených v této bázi, a tím tedy nedostatečně relevantní finální rešerše.

Prostřednictvím OBIS lze zajistit pořízení překladů cizojazyčné literatury /OBIS ve své kapacitě tuto službu nezajišťuje, podle charakteru překladu však jej zadá u specializovaných překladatelských pracovišť/. Předpokládá se přitom, že půjde o překlady z cizího jazyka do češtiny. Překladatelská pracoviště tyto služby provádějí za úplatu; částka za 1 normalizovanou strojopisnou stránku překladu se pohybuje kolem 40 Kčs /v závislosti na jazykové obtížnosti, zařazení tabulek do textu, požadavku na rychlost pořízení překladu apod./.

OBIS VÚRH Vodňany je schopné na objednávku připravit i kolekci xerokopií firemní literatury na zadaná technická témata /např. elektronické třídění jiker/, která se v časopisech a knihách objevují jen sporadicky či se značným zpožděním. Tato služba se provádí za úplatu /diferencovaně podle náročnosti tématu/, separátně jsou účtovány xerokopie.

Informace o existujících i připravovaných československých a oborových normách z oboru rybářství poskytuje normalizační pracoviště při oborovém podniku Státní rybářství České Budějovice.

Základní zdroj informací o vynálezech, vztahujících se k rybářství, tvoří popisy vynálezů k autorských osvědčením

a patentům. Tento informační fond není uložen v OBIS VÚRH Vodňany; v případě požadavku je nutno vstoupit ve styk s Úřadem pro vynálezy a objevy Praha. Prostřednictvím jeho Centra informací o vynálezech mohou zájemci za úplatu získávat bibliografické informace o vynálezech 49 předních zemí a dvou mezinárodních organizací. Zájemcům jsou také za úplatu poskytovány přírůstkové rešerše na zadané technické problémy.

Jak se získanými informacemi pracovat v rybářské praxi:

Práce s odbornou literaturou musí být v podmínkách rybářské praxe organizována tak, aby s minimem vynaloženého času dávala maximální výsledek. Jednou z univerzálních metod je průzkum a následná adresná distribuce literatury tzv. informačním důvěrníkem /tato osoba nemusí být totožná s osobou odpovědnou za vedení knihovny/. Funkcí informačního důvěrníka by měl být pověřován takový odborný pracovník, který má nejen dostatečně široký odborný rozhled, ale sám osobně patří mezi ty, kteří se progresivně snaží nalézt a uplatňovat nové poznatky. Tento osobní iniciativní přístup je i zárukou efektivní práce, kterou by jako informační důvěrník měl vykonávat a která by ovšem měla být i vhodným způsobem oceňována.

Jakákoliv literatura, která je zařazena do příruční knihovničky, je po zaregistrování předána nejprve informačnímu důvěrníkovi. Ten ji prohlédne a jednotlivé články či zařazené informace, relevantní pro potřeby praxe, označí /záložkou, vypsáním stránky na vložený list apod./ a zároveň připiše i jméno toho pracovníka, kterého se tematika vybraného materiálu týká či kterého by měla profesně zajímat. Nyní je již jen věcí osoby spravující knihovničku, aby příslušný informační pramen předala příslušnému pracovníku.

Tato metoda je organizačně jednoduchá a nezahluje odborné pracovníky neúměrným množstvím literatury, které by přerůstalo reálné časové možnosti jejího studia. Předností této metody je konkrétní adresnost, která zvyšuje přitažlivost publikovaných nových poznatků. Pravdou ovšem je, že účinnost

celé této práce stojí a padá s osobou informačního důvěrníka a do značné míry i s osobou odpovědnou za vedení knihovničky. Právě proto by tyto funkce měly být obsazeny jednak kvalifikovanými, ale stejně tak i iniciativními pracovníky a společenská hodnota této práce by měla být nadřizenými pracovníky výrazně oceněna.

Metoda předběžného průzkumu rybářských informací, prováděná informačním důvěrníkem, je podstatně účinnější než někdy praktikovaná univerzální cirkulace informačních pramenů, začínající u ředitele a teoreticky končící u hospodářsko-technických pracovníků. Slovo "teoreticky" je použito úmyslně; obvykle totiž právě u funkčně nejvýše postavených osob se z mnoha objektivních důvodů /nedostatek času, nepřítomnost aj./ tyto informační prameny v prvním cirkulačním okruhu zastaví a funkčně níže postaveným pracovníkům se dostávají s velkým zpožděním, v objemu dvou tří cirkulací najednou, což psychologicky vyvolává obavu z neúměrné ztráty času jejich studiem.

Vyšší formou práce s odbornými informačními prameny v rybářské praxi je pak příprava excerpovaných referátů ze závažných a problematiky konkrétního pracoviště se týkajících materiálů. Zpracovatelem těchto excerpací /ideálně tak do rozsahu jedné strojopisné strany/ může být jak informační důvěrník /na tuto činnost by ovšem musel mít vyhrazený určitý pracovní čas/, tak např. členové pobočky ČSVTS, BSP apod., pro něž by tato práce mohla být bezprostřední konkrétní odbornou náplní jejich činnosti. Nejúčinnějším způsobem vyhodnocování zpracovaných excerpací je jejich přednesení a společné hodnocení formou diskuse v rámci např. výrobních porad, pravidelných závodních škol práce, schůzí ČSVTS aj. Přednost této formy tlumočení nových poznatků je v jejich pronikání mezi široký okruh zainteresovaných pracovníků, kteří mohou v diskusi navíc přispět svými dosavadními zkušenostmi a názory. Opačně pak přednášené a diskusi podrobené nové informace jsou katalyzátorem dalších nápadů, zlepšovacích návrhů a tvůrčích podnětů. Hodnota takové diskuse je zřejmá a především by měla být oceněna z pozic vedoucích řídicích pracovníků.

Přirozeně existují i další možné formy práce s odbornými informacemi. Patří sem např. řazení a připisování odkazů a výpisků z nabíhajících nových informací na tematické karty. Po určitém čase se tak získá soubor monotematicky uspořádaných poznatků, kdy každá karta chronologicky odráží vývoj v daném problému. Např. na kartu, věnovanou odlepkování jiker, se postupně připisuje vše, co se týká této technologie. Získá se tak přehledná kolekce informací o způsobech a metodách odlepkování, ke které se lze kdykoliv bez dalšího hledání vracet.

Účelem této kapitoly však není výčet mnoha způsobů a metod práce s odbornými informacemi. I zde platí ono přísloví "méně bývá více", uplatňované ostatně i při budování skladby příruční knihovničky.

Závěr:

Cílem předkládané metodiky je snaha po maximálním využití a proniknutí nových relevantních poznatků na ta místa a k těm pracovníkům rybářské praxe, kteří jich mohou bezprostředně využít či jim mohou posloužit k hlubšímu proniknutí do problematiky a dát vysvětlení některých jevů. Významnou měrou mohou v tomto úsilí napomoci pobočky ČSVTS, jejichž posláním je uplatňování vědeckotechnického pokroku v praxi.

PŘÍLOHA I

1.268. HUMPESCH, H.-U. <u>Inter- and intraspecific variation in hatching success and embryonic development of five species of salmonids and Thymallus thymallus.</u> (Inter- a intradruhové proměny ve výsledech líhnutí a embryonálního vývoje pěti druhů lososovitých ryb a lipana). Arch.Hydrobiol., 104, 1985, č. 1, s. 129-144, - 3 obr. 6 tab.	1.269. DABROWSKI, K. <u>Can coregonid fish larvae feed under the ice?</u> (Mohou larvy síhů přijímat potravu pod ledem?) Arch.Hydrobiol., 104, 1985, č. 2, s. 427-432, - 3 obr.
1.270. TADIĆ, A. <u>O istraživanjima slatkovodnih recenčnih školjaka.</u> (Výzkum současných sladkovodních měkkýšů). Ribarst.Jug., 41, 1986, č. 3, s. 37-39, - 1 tab., lit. 43, /res. angl./.	1.271. TRERER, T. <u>Pregled novijih zooplanktonskih istraživanja u svijetu i u nas.</u> (Přehled současného výzkumu zooplanktonu ve světě a v Jugoslávii). Ribarst.Jug., 41, 1986, č. 3, s. 40-46, lit. 126.
1.272. KIRCHGESSNER, M. - SCHWARZ, F.J. <u>Mineral content (major and trace elements) of carp (Cyprinus carpio L.) fed with different protein and energy supplies.</u> (Minerální obsah /hlavní a stopové prvky/ kapra krměného krmivý o různé bílkovinné a energetické hodnotě). Aquaculture, 54, 1986, č. 1/2, s. 3-9, - 3 tab., lit. 14.	1.273. LESEL, R. - FROMAGEOT, C. - LESEL, M. <u>Cellulose digestibility in grass carp, Ctenopharyngodon idella and in goldfish, Carassius auratus.</u> (Stravitelnost celulózy amurem bílým a karasem stříbřitým). Aquaculture, 54, 1986, č. 1/2, s. 11-17, - 1 obr. 3 tab., lit. 21.
1.274. LESEL, R. a kol. <u>Enzymatic profiles (osidases) of two cyprinids: Ctenopharyngodon idella and Carassius auratus.</u> (Enzymatické profily /osidázy/ u dvou kaprovitých ryb: amur bílý a karas stříbřitý). Aquaculture, 54, 1986, č. 1/2, s. 19-25, - 2 obr. 2 tab., lit. 9.	1.275. DWIVEDI, S.N. - REDDY, A.K. <u>Fish breeding in a controlled environment - carp hatchery CIFE-DB1.</u> (Odchov ryb v kontrolovaném prostředí - kapří líheň typ CIFE-DB1). Aquaculture, 54, 1986, č. 1/2, s. 27-36, - 7 obr. 2 tab., lit. 5.

Nový prezident Evropské společnosti pro akvakulturu

Na zasedání Evropské společnosti pro akvakulturu v Kodani v roce 1986 byl zvolen nový prezident společnosti profesor Hans Ackefors ze Stockholmu. Dosud tuto funkci zastával Dr. Alan Jones z Velké Británie.

(Fish Farm.Int., 1986, č. 7)

- - -

Z mezinárodního shromáždění v Bergheimu

Ve dnech 18.-19.3. 1986 se v Bergheimu konalo shromáždění zaměřené na oblast akvakultury, kterého se zúčastnilo 180 pracovníků z praxe, výzkumu i správních orgánů z NSR i ze zahraničí. V národní zprávě z Dánska bylo uvedeno, že roční produkce pstruha zde činí 25 000 t a z toho dvě třetiny se vyvážejí do NSR. Roste také význam chovu úhoře v recirkulačních systémech. Chov pstruha i úhoře je v Dánsku podporován státem. Státní podporu bude mít i nový projekt chovu tropických koryšů. V Nizozemí bylo v roce 1985 v 60 rybářských podnicích vyprodukováno 400 t ryb, zatímco v roce 1986 se produkce odhaduje na 1 500 - 2 000 t. Nejobvyklejší je chov v klecích ve vnitrozemských i mořských vodách a v recirkulačních systémech. Nejdůležitějšími chovanými druhy jsou v Nizozemí pstruh, úhoř a africký sumec. Z hlediska západoněmecké akvakultury se zvažují možnosti spolupráce NSR s jihoevropskými a rozvojovými zeměmi. Tato spolupráce má mít jen v minimální míře formu přímé hospodářské pomoci, má být výhodná pro obě strany a také riziko má být pro obě strany přiměřené. Výzkum se bude zaměřovat především na jednoduché technologie, které mají význam především pro africké země, kde akvakultura nemá tradici, ale současně i pro země s vysokou úrovní rozvoje akvakultury. Nejdůležitějším předmětem spolupráce se zeměmi jižní

ARNDARENKO, G.A.

Ručná je forel - jak ob'jekt tovarného rybovodstva v Karelii. /Petruh du-hovy jako ob'jekt hospodářského chovu v Karelii./ Trudy VNRO, T. 126, In: Sadkovoje v'raščiwanie foreli; Moskva, VNRO, 1977, s. 59-61. - Rus., res. rus., angl.

Byla zjišťována možnost využití vodních nádrží /ať již s přirozenou ichtyofaunou, či po ošetření piscicidů/ k odchovu generacích hejn petruha duhového. Křížení a jikerní dosahují v Karelii pohlavní zralost ve stáří 2 a 3 roky. Průměrná hmotnost roční se zde pohybuje kolem 150 g, dvouletých ryb kolem 400 g, tříletých kolem 523 g a čtyřletých kolem 1 kg. Generační ryby rostly i v klescích velmi rychle. Larvy petruha jsou odchovávány v malých pládkových jezerech a ve stáří tohoroční dosahují kusovou hmotnost kolem 20 - 40 g s produkci 19 - 116 kg/ha. Do klescí se roční petruha vysazují v hustotě 50 ks/m² při jejich kusové hmotnosti 10 g; tržní hmotnost dosahují ryby na podzim. Při svyšení hustoty obsádky v klescích na 200 ks/m² se růstová rychlost ryb dvojnásobně snižuje.

VÚRH R 2064

VÚRH/Ba

SSSR

Ustav vědeckotechnických informací pro zemědělství Praha

1

HUISMAN, E.A.

/Dep. Fish and Fisheries, Agric. Univ., Wageningen, The Netherlands/

Continental pike culture management procedures. /Evropský způsob odchovu štiky./ In: Proc. IX Two Lakes Fish. Management; London, Janesem Publ. Service, 1978, s. 124-129. - Angl.

Komentovány jsou způsoby chovu štiky v Evropě. Uvedeny jsou některé statistické údaje o produkci štiky a následného materiálu v některých zemích. Autor věnuje zvláštní pozornost přípravě štik na výěr, vlastním umístění výěru a především odchovu raného pládku. Uvádí i preventivní a profylaktická opatření v umělém chovu štiky. Přehled je uzavřen komentováním odchovu roční a starších ročníků štiky, přehled hustoty obsádek štiky v jednotlivých podmínkách a řízení odchovu. Apeluje na rozšíření chovu štiky jako hospodářsky a sportovní cenné ryby. Za základ článku jsou brány především holandské zkušenosti v chovu štiky.

VÚRH Sp 6631

VÚRH/Ba

Y. Británie

Ustav vědeckotechnických informací pro zemědělství Praha

3

PŘÍLOHA III

HOCHMAN, L. - SUKOP, I. - KLAS, M.

/Vysoká škola zemědělská, Brno/

Potrava pládku kříženců s'ha severního moře /Coregonus lavaretus L./ a s'ha peledů /Coregonus peled GM/. Živočiš. výroba, 23, 1978, č. 11, s. 861-870. - 3 tab., 3 grafy, lit. 14, čes., res. rus., angl., něm.

Potrava pládku s obou typů křížení byla zjišťována při odchovu v sádkách, napájených výšším průtokem vody s výskytem zooplanktonu a v malých rybnících. Potravu pládku tvořila malá vývojová stádia Copepoda a Rotatoria, později Crustaceoplankton s ojedinelými výskytami organismů nektonu a fytoosu. V potravě pládku obou typů křížení nebyly konstatovány výraznější rozdíly. Větší příjem organismů fytoosu v některých nádržích lze přičíst vlivu potravní nabídky, nikoliv typu křížení. U pládku od jikerníků Coregonus lavaretus L. byla prokázána schopnost žít i ve určitých obdobích výhradně i malými rybami /Leucaspis delinetaeus L./. Podle výsledků šetření lze považovat pládek s obou typů křížení za značně adaptabilní k využívání dostupných potravních zdrojů, jeho základní potravou však vždy zůstává Crustaceoplankton.

ÚVVIZ/Čms

SSSR

LANDYŠEVSKAJA, A.JE. - VORONINA, N.P. - BRAJZGUNOVA, M.I.

Povyšení efektivity promyšleného zavedení suda. /Zvýšení efektivity hospodářského odchovu candáta./ Trudy VNRO, T. 131, In: Vospriisvodstvo ryb Azovskogo i Kaspijskogo morej; Moskva, VNRO, 1978, s. 105-114. - 4 tab., lit. 12, rus., res. angl.

Společný odchov candáta a cejna /pládku/ v donských vývěrových odchovných hospodářstvích se ukázal jako neměřitelný. Fyziologicky sadný pládek candáta o hmotnosti 0,4 - 0,6 g může být odchováván v podmínkách dolního toku Donu pouze v monokultuře při odčimru zooplanktonem, a to v průběhu 30 - 35 dnů. Dosažitelnost potravy, intenzita krmení, růstová rychlost ryb i ukazatelé metabolismu jsou u pládku candáta do přechodu na etapu rozvoje F mnohem vyšší a efektivnější při odchovu v lžni, než v řece /prakticky jde o odchov v průběhu do 25 května/. Počínaje etapou F /tj. od 25. května/ se potravní podmínky v lžništěch odchovně stávají pro candáta méně výhodnější, než v řece. Efektivita odchovného procesu proto do značné míry závisí na časové správné přesazení candátého pládku z odchovných rybníků do řeky.

VÚRH R 2155

VÚRH/Ba

SSSR

Ustav vědeckotechnických informací pro zemědělství Praha

2

4

Ustav vědeckotechnických informací pro zemědělství Praha

V edici Metodik vydal Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický ve Vodňanech - Redaktor: R. Berka - Náklad: 600 výtisků - Povolení k tisku: JČKNV, odb. kultury, č. O330019786 - Tisk: JČ. tiskárny, n.p., provoz Strakonice - Předáno do tisku: listopad 1986

Adresa autora:

Rudolf B e r k a , Výzkumný ústav rybářský a hydrobio-
logický, 389 25 Vodňany

Lektorovala:

Ing. Alena Zykmondová, Státní vědecká knihovna, České
Budějovice